

INHOUDSTAFEL

Woord vooraf	3
Inleiding	21
HOOFDSTUK 1 EEN BLIK OP DE INTERNATIONALE HANDEL	23
1 Waarom internationale handel?	25
2 De handel in de wereld	25
3 De internationale handel van België	31
3.1 Het belang van de Belgische buitenlandse handel	32
3.2 Sectoriële verdeling van de Belgische buitenlandse handel	34
3.2.1 Uitvoer	34
3.2.2 Invoer	35
3.3 De verdeling van de Belgische buitenlandse handel volgens handelspartners	35
3.4 Regionale verdeling van de Belgische buitenlandse export	38
HOOFDSTUK 2 INTERNATIONALE HANDELPOLITIEK	41
1 Enkele begrippen	43
1.1 Handelspolitiek	43
1.2 Handelsakkoord	43
1.3 Handelsbelemmeringen	43
2 Soorten handelsakkoorden	43
2.1 Economische integratieakkoorden	44
2.1.1 Vrijhandelszone (Free Trade Area of Free Trade Association)	44
2.1.2 Douane-unie (Tolunie – Customs Union)	44
2.1.3 Gemeenschappelijke Markt (Common Market)	45
2.1.4 Economische Unie (Economic Union)	45
2.1.5 Monetaire Unie (Monetary Union)	45
2.2 Preferentiële handelsakkoorden	46
3 De Europese Gemeenschap	46
3.1 EGKS: de geboorte van de Europese Gemeenschap	46
3.1.1 Ontstaan	46
3.1.2 Doel EGKS	47
3.2 De Europese Gemeenschap	47
3.2.1 Van EEG naar EG	47

3.2.2	Doel en verdere evolutie van de EG naar de EU	48
3.2.3	Beslissingsstructuur EU	50
3.2.4	Enkele belangrijke werkingsorganen	52
3.2.5	Uitvoeringsmiddelen	54
3.3	Hoe ver staat de Europese Unie?	54
3.3.1	Als douane-unie	54
3.3.2	Als gemeenschappelijke markt (of interne markt)	54
3.3.3	Als Economische Unie	55
3.3.4	Als Monetaire Unie	55
3.3.5	En de toekomst ...	56
3.4	De relaties van de EU met derde landen	57
3.4.1	EVA-landen	57
3.4.2	Turkije	58
3.4.3	San Marino en Andorra	58
3.4.4	Verenigd Koninkrijk	58
3.4.5	Euro-mediterraan partnerschap (EUROMED)	59
3.4.6	Westelijke Balkanlanden	59
3.4.7	Oost-Europa, de Zuidelijke Kaukasus en Centraal-Azië	60
3.4.8	European Neighbourhood Policy (ENP) – Europees Nabuurschapsbeleid	60
3.4.9	Canada	61
3.4.10	Latijns-Amerika	61
3.4.11	ACS-landen	61
4	Andere vormen van economische integratie	64
4.1	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU)	64
4.2	Benelux	64
4.3	European Free Trade Association (EFTA)/Europese Vrijhandelsassociatie (EVA)	65
5	Andere vormen van internationale samenwerking	65
5.1	WTO en GATT	65
5.1.1	Werking	66
5.1.2	Resultaten en problemen	66
5.2	International Monetary Fund (IMF) / Internationaal Monetair Fonds	67
HOOFDSTUK 3	HANDELSPROMOTIE	71
1	Overheidsinstellingen	73
1.1	Agentschap voor de Buitenlandse Handel	73
1.2	Flanders Investment & Trade	74
1.3	Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken	75
1.4	Diplomatieke en consulaire posten	75
1.5	Federaal Agentschap voor Veiligheid van de Voedselketen	76

1.6	Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Gemeenschap	76
1.7	De Europese Unie	77
2	Private instellingen	78
2.1	Interprofessionele Beroepsorganisaties	78
2.1.1	Verbond van Belgische Ondernemingen – VBO	78
2.1.2	Voka – Vlaams Economisch Verbond	78
2.1.3	UNIZO (Unie voor Zelfstandig Ondernemen)	79
2.1.4	Internationale Kamer van Koophandel – IKK / International Chamber of Commerce – ICC	80
2.1.5	Belgische Kamers van Koophandel in het buitenland	80
2.2	Bedrijfsorganisaties	81
2.2.1	Agoria	81
2.2.2	Creamoda	82
2.3	Banken	82
	HOOFDSTUK 4 INTERNATIONALE VERKOPEN EN DE INCOTERMS	85
1	Distributie en verkoop	87
1.1	Distributie	87
1.1.1	Plaats van de handel en de distributie binnen de bedrijfskolom	87
1.1.2	Functie van de distributie	88
1.1.3	Distributiekkanalen	89
1.1.4	Distributiestructuren	91
1.1.5	Begrip assortiment	91
1.2	Verkoop	92
1.2.1	Directe export	92
1.2.2	Indirecte export	92
1.2.2.1	Verkoop via een trader	93
1.2.2.2	Exportcombinatie of groepsverkoopkantoor	93
1.2.2.3	Exportdienst van een andere onderneming	93
1.2.2.4	Bijzondere vormen van indirecte export	94
1.2.3	Tussenpersonen in de internationale handel	95
1.2.3.1	Tussenpersonen bij het afsluiten van handelsverrichtingen	95
1.2.3.2	Tussenpersonen bij expeditie en vervoer	96
2	De verkoopovereenkomst	100
3	De leveringsvoorwaarden – de Incoterms	104
3.1	Hoe het groeide ...	104
3.2	Bespreking van de Incoterms ® 2020	105
3.2.1	Incoterms van groep 1 – Incoterms voor alle vervoersvormen	105
3.2.1.1	EXW – EX WORKS (+ overeengekomen plaats)	105

3.2.1.2	FCA – FREE CARRIER (+ overeengekomen plaats)	106
3.2.1.3	CPT – CARRIAGE PAID TO (+ overeengekomen plaats van bestemming)	107
3.2.1.4	CIP – CARRIAGE AND INSURANCE PAID TO (+ overeengekomen plaats van bestemming)	108
3.2.1.5	DAP – DELIVERED AT PLACE (+ overeengekomen plaats)	109
3.2.1.6	DPU – DELIVERED AT PLACE = GENOEMDE PLAATS	110
3.2.1.7	DDP – DELIVERED DUTY PAID (+ overeengekomen plaats van bestemming)	110
3.2.2	Incoterms van groep 2 – Incoterms uitsluitend voor zee- en binnenvaart	111
3.2.2.1	FAS – FREE ALONGSIDE SHIP (+ overeengekomen verschepingshaven)	111
3.2.2.2	FOB – FREE ON BOARD (+ overeengekomen verschepingshaven)	112
3.2.2.3	CFR – COST AND FREIGHT (+ overeengekomen bestemmingshaven)	113
3.2.2.4	CIF – COST, INSURANCE AND FREIGHT (+ overeengekomen bestemmingshaven)	113
3.2.3	Incoterms en de wijze van vervoer	114
4	Oefeningen	118
4.1	Oefening 1	118
4.2	Oefening 2	119
4.3	Oefening 3	120
4.4	Oefening 4	121
HOOFDSTUK 5 VERVOER EN DOCUMENTEN IN DE INTERNATIONALE HANDEL		123
1	Vervoersvormen	125
1.1	Kenmerken van de verschillende vervoersvormen	125
1.2	Gecombineerd of multimodaal vervoer	127
1.2.1	Roll-on/roll-off-vervoer (ro/ro-vervoer)	127
1.2.2	Rail/wegvervoer (ferroustage)	127
1.2.3	LASH = Lighter Aboard Ship	127
1.2.4	Load-on/load-off-vervoer (lo/lo-vervoer)	127
1.2.5	Expresskoeriers	128
1.3	Containers en eenheidsladingen in het vervoer	128
1.3.1	Containers	128
1.3.2	Standaard ISO-containers	128
1.3.3	Andere eenheidsladingen	130
1.4	Pijpleiding	130
2	De vervoersdocumenten	131
2.1	Het zeevaartconnossement (of de Bill of lading (B/L) (Connaissance Maritime – das Konnossement)	132
2.1.1	Definitie	132
2.1.2	Kenmerken	132
2.1.3	Overdraagbaarheid	132

2.1.4	Vermeldingen	133
2.1.5	Aantal exemplaren	137
2.1.6	Gebruik B/L in de praktijk en evolutie naar eB/L	138
2.1.7	FIATA B/L	143
2.1.8	Soorten connossementen	145
2.1.9	Enkele andere documenten bij het zeevervoer	146
2.2	Het binnenvaartconnossement	149
2.2.1	Definitie	149
2.2.2	Overdraagbaarheid	149
2.2.3	Vermeldingen	149
2.3	CMR-vrachtbrief (wegvervoer)	151
2.4	CIM-vrachtbrief (spoorwegvervoer)	155
2.5	De luchtvrachtbrief of Airway Bill (AWB)	158
2.5.1	Definitie	158
2.5.2	Kenmerken	158
2.5.3	Vermeldingen	158
2.5.4	Aantal exemplaren	159
2.5.5	Volumegewicht	159
3	Andere documenten bij internationale handel	161
3.1	Invoer- en uitvoervergunning	161
3.1.1	Wat is een invoer- of uitvoervergunning?	161
3.1.2	Afleveren vergunningen	161
3.1.3	Wanneer is een in-, uit- en doorvoervergunning nodig?	162
3.1.3.1	Invoervergunning	162
3.1.3.2	Uitvoervergunning	163
3.1.4	Gebruik van de vergunningen	167
3.1.5	Soorten vergunningen	167
3.1.6	Handel in landbouwproducten	167
3.1.6.1	Uitvoer naar derde landen	168
3.1.6.2	Invoer uit derde landen	169
3.1.6.3	Handel met andere lidstaten	170
3.2	De oorsprongsdocumenten	171
3.2.1	EUR-certificaat	171
3.2.2	EUR-MED	172
3.2.3	REX	172
3.2.3.1	APS systeem (Algemeen Preferentieel Systeem)	172
3.2.3.2	Voor wie is het REX systeem bedoeld?	173
3.2.3.3	Wanneer wordt het REX systeem ingevoerd?	173
3.2.4	Het EU-certificaat van oorsprong	174
3.3	Het gewichtscertificaat	178
3.4	Het gezondheids- en het fytosanitair certificaat	179

3.4.1	Gezondheidscertificaat	179
3.4.2	Fytosanitair certificaat	185
3.5	Het inspectiecertificaat	188
3.6	De factuur	190
HOOFDSTUK 6	DE TRANSPORTVERZEKERING	191
1	Het verzekeringscontract	193
1.1	Partijen bij een verzekeringscontract	198
1.1.1	Verzekeraar	198
1.1.2	Verzekeringnemer	198
1.1.3	Verzekerde	198
1.1.4	Begunstigde	198
1.1.5	Bemiddelaar of producent	198
1.2	Soorten verzekeringen	198
1.3	Verplichtingen van de partijen	199
1.4	Normaal niet-verzekerde risico's	202
1.5	Het begrip 'averij'	203
2	De goederenverzekering	204
2.1	Algemeen	204
2.2	Verzekeringspolis	204
2.3	Verzekerde risico's	205
2.4	Vorm van de verzekering naargelang de vervoerwijze	205
2.5	Goederenverzekeringspolis van Antwerpen	205
3	Aansprakelijkheidsverzekering	209
3.1	Wegvervoer	209
3.2	Ladingzekeren	210
3.3	Zeevervoer	211
3.4	Andere vervoersvormen	212
3.5	Aansprakelijkheid van de expediteur	212
4	Cascoverzekering	212
5	Schadegeval	212
HOOFDSTUK 7	DOUANEFORMALITEITEN	215
1	Enkele algemene begrippen i.v.m. de douane	217
1.1	Taak van de douane	217
1.2	Soorten belastingen m.b.t. de buitenlandse handel	218
1.3	Accijnzen	218

2	Het tarief van invoerrechten	220
2.1	Omschrijving	220
2.2	Nomenclatuur	220
2.3	Maatstaf van heffing	225
2.4	EU-tarief van invoerrechten	227
3	Douanewaarde	230
3.1	Bepalen van de douanewaarde	230
3.2	Documenten voor de waardebepaling	231
3.2.1	Aangifte DV 1 (Douaneverklaring)	232
3.2.2	Factuur	234
4	Soorten douaneverrichtingen	234
4.1	Invoer	235
4.1.1	Definitieve invoer	235
4.1.1.1	Definitieve invoer met betaling van rechten	235
4.1.1.2	Definitieve invoer met definitieve vrijstelling van rechten	235
4.1.2	Invoer met tijdelijke vrijstelling van rechten	235
4.1.2.1	Invoer in entrepot	235
4.1.2.2	Invoer onder de regeling Actieve Veredeling	236
4.1.2.3	Andere tijdelijke invoer	237
4.1.3	Wederinvoer van goederen (na tijdelijke uitvoer)	238
4.1.3.1	Regeling Passieve Veredeling	238
4.1.3.2	Andere wederinvoer	238
4.2	Uitvoer	238
4.2.1	Definitieve uitvoer	238
4.2.2	Tijdelijke uitvoer	239
4.2.3	Wederuitvoer na tijdelijke invoer	239
4.3	Doorvoer	239
5	De douaneaangifte bij extra-communautaire handel	239
5.1	Begrippen i.v.m. het Enig Document	240
5.2	PLDA	242
5.3	De douaneaangifte	246
5.3.1	Uitvoeraangifte	246
5.3.1.1	Klassieke aangifte	246
5.3.1.2	Aangifte met PLDA	247
5.3.2	Invoeraangifte	253
5.4	NCTS en gemeenschappelijk en Unie douanevervoer	255
5.4.1	Uitvoer en gemeenschappelijk douanevervoer (of uitvoer naar EVA-landen)	255
5.4.2	Unie douanevervoer	257
5.4.3	Voordelen van het NCTS	259
5.5	Het invullen van een douaneaangifte	259

6	De intracommunautaire handel	277
6.1	Handel tussen 2 lidstaten over het grondgebied van een EVA-land	277
6.2	Handel tussen lidstaten over het grondgebied van een derde land (niet-EVA-land)	277
6.3	Intracommunautaire handel in accijnsproducten	278
6.4	Handel met bepaalde gebieden van de EU	279
6.5	Andere intracommunautaire handel	283
6.6	Intrastat-aangifte	283
7	Internationale doorvoerdocumenten	284
7.1	ATA-carnet	284
7.2	TIR-carnet	292
	HOOFDSTUK 8 BTW-REGLEMENTERING	297
1	Btw-reglementering in het algemeen: belang van de analyse van een transactie	299
2	Wordt de handeling verricht door een belastingplichtige?	300
3	Belastbare handelingen	301
3.1	De levering van goederen	301
3.2	De levering van dienstprestaties	302
3.3	De intracommunautaire verwervingen	303
3.4	Invoer	304
4	Plaatsbepaling van de belastbare handelingen	305
4.1	Plaatsbepaling bij leveringen van goederen	305
4.1.1	Algemene regel	306
4.1.2	Afwijkingen	306
4.1.2.1	Plaats waar het vervoer van het goed aanvangt	306
4.1.2.2	Plaats waar de installatie of de montage wordt verricht	306
4.1.2.3	Plaatsbepaling bij invoer	307
4.1.2.4	Plaatsbepaling bij verkopen op afstand	307
4.2	Plaatsbepaling bij diensten	308
4.2.1	Hoofdregels inzake dienstprestaties	308
4.2.2	Algemene uitzonderingen op de hoofdregels	308
5	Vrijstellingen	310
5.1	Intracommunautaire leveringen	310
5.1.1	Het bewijs van het bestaan van een verzending of het vervoer van de goederen	311
5.1.2	Het bewijs van de hoedanigheid van verwerper	312
5.1.3	Driehoekstransacties: een complexere intracommunautaire transactie	312
5.1.3.1	Algemeen stelsel	312
5.1.3.2	Vereenvoudigde regeling	313
5.2	Uitvoer van goederen	314
5.2.1	Voorafgaande opmerkingen	314

5.2.2	Uitvoer door of voor rekening van de verkoper of van de niet in België gevestigde koper	314
5.2.3	Formaliteiten bij uitvoer: aangifte ten uitvoer (douane)	315
5.2.4	Bewijs van de uitvoer	316
6	Slot van de analyse: wie moet de btw voldoen en andere bepalende factoren	316
6.1	Plaats van de levering/dienst buiten België	316
6.2	Tijdstip waarop de btw verschuldigd is	318
6.3	Maatstaf van heffing	318
6.4	Aftrekbare btw	318
HOOFDSTUK 9	BETALINGSMIDDELEN EN BETALINGSTECHNIEKEN IN DE INTERNATIONALE HANDEL	321
1	Wisselreglementering in België	321
2	Betalingsmiddelen	321
2.1	Transfers	322
2.1.1	De Europese overschrijving	322
2.1.2	Internationale overschrijving	324
2.1.3	SWIFT	327
2.1.4	Isabel	328
2.1.5	De doorlopende opdracht	328
2.1.6	Domiciliëring	329
2.1.7	De Western Union-geldtransfer van en naar het buitenland	330
2.2	Debetkaart	331
2.3	Kredietkaart	331
2.4	Cheque	332
2.4.1	Definitie	332
2.4.2	Wettelijke vermeldingen	332
2.4.3	Bepaling van de begunstigde en overdracht	334
2.4.4	De cheque in de praktijk	335
2.4.4.1	De gekruiste cheque	335
2.4.4.2	De gecertificeerde of gecertifieerde cheque	335
2.4.4.3	De bescherming van de houder van een cheque	335
2.4.4.4	Het aval op de cheque	336
2.4.5	Soorten cheques gebruikt voor internationale betalingen	336
2.4.5.1	Internationale zakencheque	336
2.4.5.2	Bankcheque	339
2.5	Wisselbrief	341
2.5.1	Begrip en definitie	341
2.5.2	De partijen	342
2.5.3	Wettelijke vermeldingen	342
2.5.4	Facultatieve of bijkomende vermeldingen	345

2.5.5	Werking	346
2.5.6	Acceptatie	346
2.5.7	Het aval of het avaliseren van een wissel	347
2.5.8	De overdracht van de wisselbrief of het endosseren	348
2.5.9	Het protest in België	350
2.5.10	Het gebruik van wisselbrieven in de ons omringende landen	351
3	Betalingstechnieken	356
3.1	Documentair Incasso	356
3.1.1	Het begrip documentair incasso	356
3.1.2	Uniforme Regels voor het Incasso	356
3.1.3	De partijen	356
3.1.4	Documents against payment (D/P)	357
3.1.5	Documents against acceptance (D/A)	357
3.1.6	Werking	357
3.1.7	Risico's en kosten van het documentair incasso	358
3.2	Documentair Krediet (Letter of Credit, L/C)	359
3.2.1	Het begrip documentair krediet	359
3.2.2	De partijen	360
3.2.3	Uniforme Regels en Usances voor documentaire kredieten (URU)	361
3.2.4	De vereiste documenten	365
3.2.4.1	Verzendingsdocumenten	365
3.2.4.2	Verzekeringsdocumenten	365
3.2.4.3	De certificaten en de facturen	366
3.2.5	Het verloop van het documentair krediet, realiseerbaar tegen betaling	366
3.2.6	Het verloop van het documentair krediet, realiseerbaar tegen acceptatie	370
3.2.7	Overzicht van de verschillende vormen van het documentair krediet	371
3.2.7.1	Indeling volgens de door de banken aangegane verbintenis	371
3.2.7.2	Indeling volgens de betalingswijze	372
3.2.8	Voordelen van het documentair krediet	373
3.2.9	In welke valuta is het documentair krediet uitgedrukt?	374
3.2.10	Kenmerken van het documentair krediet	374
3.2.11	Kostprijs van de documentaire kredieten	375
HOOFDSTUK 10	FINANCIERING VAN DE INTERNATIONALE HANDEL	377
1	Financiering op korte termijn	379
1.1	Kaskrediet	379
1.1.1	Begrip	379
1.1.2	Kenmerken	379
1.1.3	Kosten	380
1.1.4	Praktijkvoorbeeld van een kaskrediet	380

1.1.5	Voor- en nadelen	381
1.1.6	Kaskrediet of korting voor contant	382
1.1.7	Het kaskrediet in deviezen	382
1.1.8	Varianten op het kaskrediet	382
1.2	Voorschot op vaste termijn of straight loan	383
1.2.1	Begrip	383
1.2.2	Kenmerken	383
1.2.3	Kosten	384
1.2.4	Werking van de straight loan	384
1.2.5	Voor- en nadelen	384
1.3	Cedentendiscontokrediet en het handelsaccept	386
1.3.1	Begrip	387
1.3.2	Kenmerken	387
1.3.3	Werking	387
1.3.4	Kostprijs	388
1.3.5	Uitgewerkt voorbeeld	388
1.3.6	Voordelen	389
1.3.7	Handelsaccepten in deviezen	389
1.4	Voorraadfinanciering	389
1.5	Forfaiting (disconto zonder verhaal of disconto zonder regres)	390
1.5.1	Begrip	390
1.5.2	Kostprijs	392
1.5.3	Voordelen van forfaiting	392
1.6	Handtekeningkrediet	392
1.6.1	Begrip	392
1.6.2	Bankgarantie	393
1.6.3	Borgstelling	394
1.6.4	Soorten garanties	394
1.7	Factoring	396
2	Financiering op middellange en lange termijn	396
3	De Nationale Bank van België	396
HOOFDSTUK 11 RISICO'S BIJ INTERNATIONALE HANDEL		399
1	Risico van niet-betaling	401
1.1	Risico vóór de levering van de goederen	401
1.2	Risico na de levering van de goederen	401
1.3	Het betalingsrisico verzekeren	402
1.3.1	Private kredietverzekering	402
1.3.2	Credendo Credit Export Agency	403
1.3.3	Factoring	406

2	Politiek risico	407
3	Wisselkoersrisico	408
3.1	Contract in euro voor euro-landen (of in de eigen munt voor andere landen)	409
3.2	Contract in een andere stabiele munt	409
3.3	Wisselclausule opnemen in het koopcontract	409
3.4	Interne compensatie	410
3.5	Leading en lagging	410
3.6	Contante dekking	411
3.7	Wisseltermijncontract of valutatermijncontract (Foreign Exchange Forward)	412
3.8	Wisseltermijncontract met optie op de vervaldag	414
3.9	Valuta-optie	414
3.10	Verzekeren Credendo	415
4	Transport- en logistiek risico	415
5	Administratief risico	415
6	Economisch risico	416
7	Juridisch risico	416
	BIJLAGEN	419
	Bijlage 1 - Indeling van de landen van de wereld in groepen	419
	Bijlage 2 - Landen die tariefpreferenties genieten van de EU	421
	Bijlage 3 - Monetaire geschiedenis	423
	Bijlage 4 - Franse versie aanvraag documentair krediet	427
	Bijlage 5 - Engelse versie aanvraag documentair krediet	431
	Bijlage 6 - Kostenstructuur bij het incasso van cheques (in voege vanaf 1 januari 2010)	435
	Bijlage 7 - Incasso van documenten	436
	Bijlage 8 - Kosten bij documentair krediet	438
	Bijlage 9 - Kosten bij betalingsgaranties	442
	Bijlage 10a - Belgische wisselbrief in EUR opgesteld in het Frans	443
	Bijlage 10b - Belgische wisselbrief in EUR opgesteld in het Duits	444
	Bijlage 10c - Belgische wisselbrief in EUR opgesteld in het Engels	445

Overzicht aanvullende documentatie: illustraties

1.1	Evolutie wereldhandel en productie (BBP)	25
1.2	Spreiding van de wereldhandel	26
1.3	Wereldhandel per regio	28
1.4	Gemiddelde jaarlijkse groei van de wereldhandel per regio	29
1.5	Internationale handel van regionale groepen	30
1.6	Spreiding wereldhandel zonder interne EU-handel	31
1.7	Buitenlandse handel van België	32
1.8	Belgische internationale handel naar aanwending goederen	33
1.9	Samenstelling Belgische buitenlandse handel naar goederengroepen	34
1.10	Geografische verdeling van de Belgische handel	36
1.11	Regionale verdeling Belgische buitenlandse handel	38
1.12	Export per hoofd van de bevolking	38
1.13	Wist je dat België ...	39
2.1	Landen van de Europese Unie en hun kenmerken	49
2.2	Besluitvormingsprocedure in de Gemeenschap	52
2.3	Euro-mediterrane landen	59
2.4a	De ACS-landen (Afrika)	62
2.4b	De ACS-landen (Caraïbisch gebied)	62
2.4c	De ACS-landen (Stille Oceaan)	63
2.5	Samenstelling van de SDR	69
4.1	Handel en distributie in de bedrijfskolom	87
4.2	Soorten distributiekanaal	90
4.3	Samenvatting tussenpersonen	96
4.4	Algemene verkoopsvoorwaarden	102
4.5	Incoterms voor elke vervoerswijze	116
4.6	Incoterms voor zeevaart en binnenvaart	117
5.1	Vergelijkende tabel vervoer	126
5.2	Enkele soorten ISO-containers	130
5.3	Bill of lading	135
5.4	Evergreen	140
5.5	FIATA	143
5.6	FIATA FCR	144
5.7	Stuurmansreçu (M/R)	147
5.8	Laat volgen	148
5.9	Binnenvaartconnossement	150
5.10	CMR-vrachtbrief	154
5.11	CIM-vrachtbrief	157
5.12	Luchtvrachtbrief	160
5.13	Invoervergunning	164

5.14	Communautaire vergunning	165
5.15	Uitvoercertificaat	166
5.16	Formulier EUR-1	175
5.17	EUR-MED	176
5.18	FORM A	179
5.19	EG-certificaat van oorsprong	177
5.20	Gewichtscertificaat	178
5.21	Gezondheidscertificaat	180
5.22	Fytosanitair certificaat	186
5.23	Inspectiecertificaat	189
5.24	Pro-formafactuur	191
6.1	Verzekeringcertificaat	197
7.1	Enkele voorbeelden van accijnstarieven in België	220
7.2	Tarief van invoerrechten voor goederencode 5701 1010 10	223
7.3	Tarief van invoerrechten voor goederencode 8703 2210 00	224
7.4	Aangifte DV 1	233
7.5	Goederen zonder handelskarakter	234
7.6	Enig document als invoeraangifte in PLDA	245
7.7	Uitvoeraangifte via PLDA	249
7.8	Uitvoergeleidedocument – UGD	252
7.9	Invoeraangifte via PLDA	254
7.10	New Computerised Transit System (uitvoer en gemeenschappelijk douanevervoer)	256
7.11	New Computerised Transit System (communautair douanevervoer)	257
7.12	Begeleidingsdocument van het NCTS	258
7.13	ISO ALFA-2 en ISO ALFA-3 CODES VOOR DE VAKKEN 14, 15a, 17a, 21, 22, 29, 34a en 49	266
7.14	Belastingen en douane-unie.	269
7.15	Administratief begeleidingsdocument	280
7.16	Carnet de passages en douane voor tijdelijke invoer	287
7.17	Invoerstrook uit het ATA-carnet	288
7.18	Stam van invoer- en wederuitvoerbladen	289
7.19	Instructies bij het ATA-carnet	290
7.20	Aanwezigheidsattest	291
7.21	Voorzijde TIR-carnet	294
7.22	Blad uit een TIR-carnet	295
7.23	Werking van het TIR-carnet	296
8.1	Analyse van een btw-transactie	317
8.2	De lidstaten van de Europese Unie	303
8.3	Intracommunautair driekhoeksverkeer	312
8.4	Analyse van een btw-transactie: plaats van de levering/dienst buiten België	317
9.1	Europese overschrijving	323

9.2	Werkwijze van een Europese overschrijving	324
9.3	ISO-muntcode en waarde van enkele vreemde valuta	325
9.4	Routeschema van de Europese domiciliëring	330
9.5	Ingevulde cheque	333
9.6	Een internationale zakencheque of cliëntencheque	337
9.7	Financieel incasso van een zakencheque	338
9.8	Financieel incasso van een bankcheque	340
9.9	Bankcheque	341
9.10	Belgische wisselbrief in euro, opgesteld in het Nederlands	344
9.11	Verloop van het financieel incasso of incasso van een wissel	346
9.12	Eigendomsoverdragende endossementen op de keerzijde van de wisselbrief	349
9.13	Niet-eigendomsoverdragende endossementen	350
9.14	Franse wisselbrief LCR-systeem	352
9.15	Relevé bij de LCR-wisselbrief	354
9.18	'Bon à payer' bij LCR	355
9.19	Werking van het documentair incasso	358
9.20	Aanvraag tot opening van een onherroepelijk documentair krediet (Nederlands)	362
9.21	Routeschema documentair krediet, realiseerbaar tegen betaling	366
9.22	Letter of credit (L/C)	368
9.23	Routeschema van het documentair krediet, realiseerbaar tegen acceptatie	366
9.24	Risico's documentair krediet	374
10.1	Werking van het kaskrediet	381
10.2	Kaskrediet versus contant betalen	382
10.3	EURIBOR-en LIBOR-rente (en evolutie in de tijd)	384
10.4	Werking cedentendiscontokrediet	388
10.5	Vergelijkend overzicht van rentevoeten voor kredieten	388
10.6	Werking van het forfaiting export	391
11.1	Voorbeeld van beoordeling van het landenrisico door NDD (op 12.12.2017)	387
11.2	Overzicht risicocategorieën van enkele landen (op 11.12.2017)	405
11.3	Factoring zonder verhaal met financiering (klassieke factoring)	407